

การวิเคราะห์เสถียรภาพของพันธุ์ปาล์มน้ำมันโดยการวิเคราะห์อิทธิพลแบบผลบวกและปฏิริยาสัมพันธ์แบบผลคูณ

Genotypic Stability of Oil Palm by Additive Main Effects and Multiplicative Interaction

วิชชุดา เอื้ออารี ประสาทพร กอวยชัย ปิยนุช จันทรัมย์พร มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
งบประมาณ 301,620 บาท ระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี

จุดเด่นโครงการ: งานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เสถียรภาพของปาล์มน้ำมันโดยวิธีการวิเคราะห์อิทธิพลแบบผลบวกและปฏิริยาสัมพันธ์แบบผลคูณ (AMMI) เป็นงานวิจัยที่ศึกษาถึงการให้ผลผลิตในปาล์มน้ำมันซึ่งปลูกในสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน เป็นการศึกษาปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างพันธุ์กรรมและสภาพแวดล้อม สามารถระบุได้ว่าปาล์มน้ำมันพันธุ์ใดสามารถใช้เป็นพันธุ์ปลูกซึ่งให้ผลผลิตทะลายสดและผลผลิตน้ำมันสูง และการวิเคราะห์เสถียรภาพของพันธุ์โดยวิธีการวิเคราะห์อิทธิพลแบบผลบวกและปฏิริยาสัมพันธ์แบบผลคูณ สามารถระบุได้ว่าพันธุ์ใดให้ผลผลิตทะลายและผลผลิตน้ำมันในพื้นที่ปลูกใด ผลของงานวิจัยจะช่วยลดรับภาระความเสี่ยงของเกษตรกร ลดความเสียหายทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเป็นข้อมูลพื้นฐานให้แก่บริษัทซึ่งนำเข้าโคลนปาล์มน้ำมันในการเลือกพันธุ์ปาล์มเข้ามาจำหน่ายและสามารถระบุได้ว่าควรปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ใดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมตามที่ต่าง ๆ

มิติการนำไปใช้ประโยชน์

- เจริงวิชาการ
- เจริงพาณิชย์
- เจริงนโยบาย
- เจริงสาธารณะ
- เจริงชุมชนและพื้นที่

ที่มาและความสำคัญ

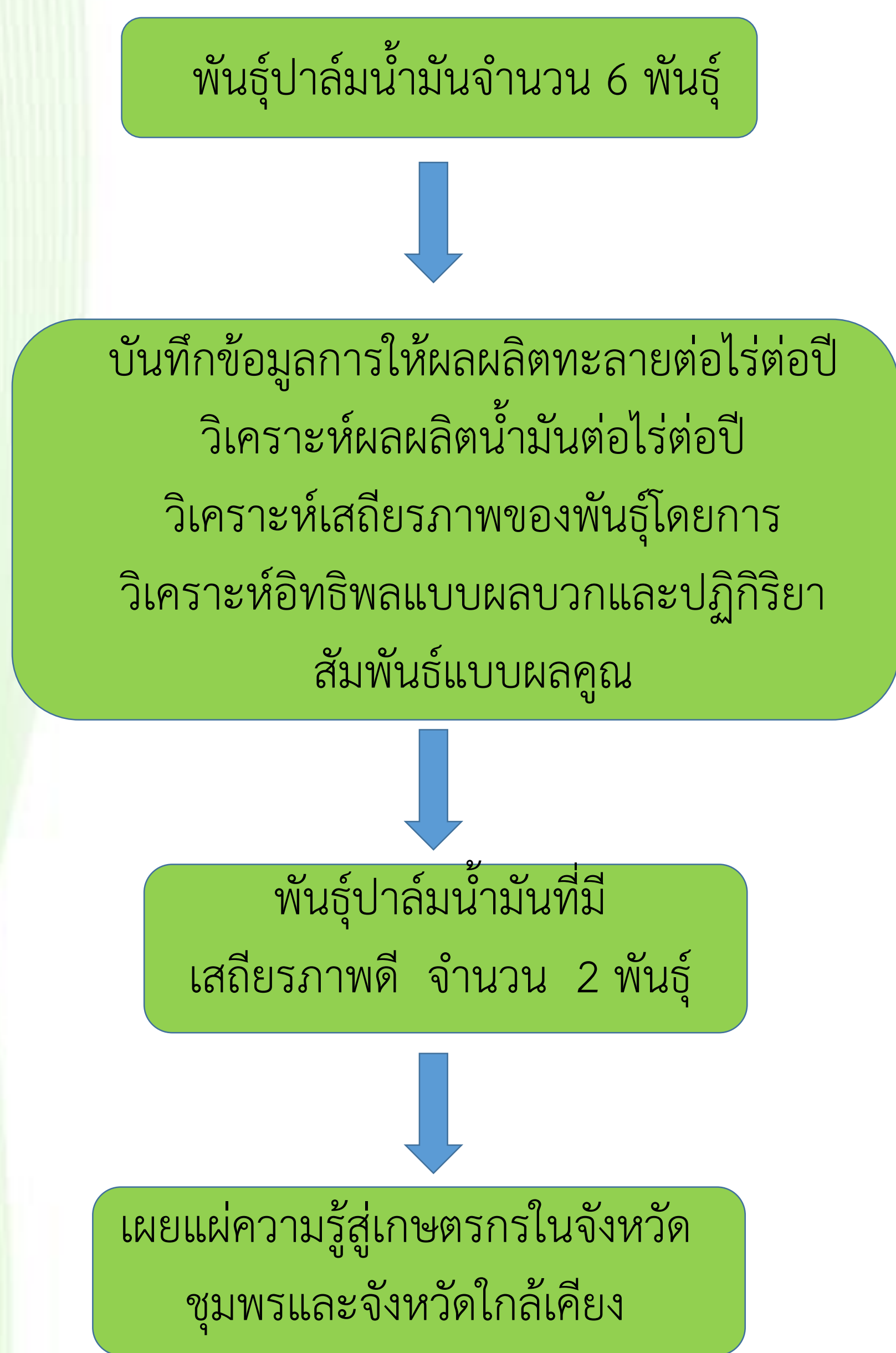
ปาล์มน้ำมัน (*Elaeis guineensis* Jacq.) เป็นพืชที่ให้ผลผลิตน้ำมันต่อหน่วยพื้นที่สูงและมีต้นทุนการผลิตต่ำเมื่อเทียบกับพืชน้ำมันชนิดอื่น พันธุ์ปาล์มน้ำมันถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการให้ผลผลิต ในปัจจุบัน เกษตรกรมีทางเลือกในการจัดซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันทั้งจากการเพาะด้วยเมล็ดและโคลนปาล์มน้ำมัน ข้อดีของโคลนปาล์มน้ำมัน คือ ได้ต้นกล้าจำนวนมากภายในระยะเวลาอันสั้น ต้นกล้าที่ได้มีลักษณะเหมือนต้นแม่เดิมทุกประการ เช่น ผลผลิตต่อไร่ เปอร์เซ็นต์น้ำมัน มีรายงานการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อปาล์มน้ำมันโดยใช้ชิ้นส่วนราก ใบอ่อน ช่อดอก และคัพภะ หลังจากได้ต้นขนาดเล็กแล้วนำไปอนุบาลในแปลงเพาะชำ อย่างไรก็ตามแม้จะมีรายงานการให้ผลผลิตในโคลนปาล์มน้ำมันแต่รายงานทั้งหมดเป็นรายงานจากต่างประเทศ จึงไม่ทราบว่าจะเมื่อนำโคลนปาล์มน้ำมันมาปลูกในประเทศไทยโคลนปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตสูงดังที่รายงานไว้หรือไม่อย่างไร นอกจากนี้การนำเข้าปาล์มน้ำมันพันธุ์คอมแพ็คซึ่งมีรายงานการให้ผลผลิตสูง เกษตรกรนิยมนำไปปลูกในแปลงปลูกตามแหล่งต่างๆ รายงานทั้งหมดเป็นรายงานจากต่างประเทศ จึงไม่ทราบว่าจะเมื่อนำปาล์มน้ำมันพันธุ์คอมแพ็คไปปลูกในประเทศไทยจะให้ผลผลิตสูงดังที่รายงานไว้หรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อศึกษาปัจจัยทางพันธุ์กรรม สภาพแวดล้อม และปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างพันธุ์กรรมและสภาพแวดล้อมในปาล์มน้ำมัน

กระบวนการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์เสถียรภาพของพันธุ์ปาล์มน้ำมันโดยการวิเคราะห์อิทธิพลแบบผลบวกและปฏิริยาสัมพันธ์แบบผลคูณ

ผลการศึกษา

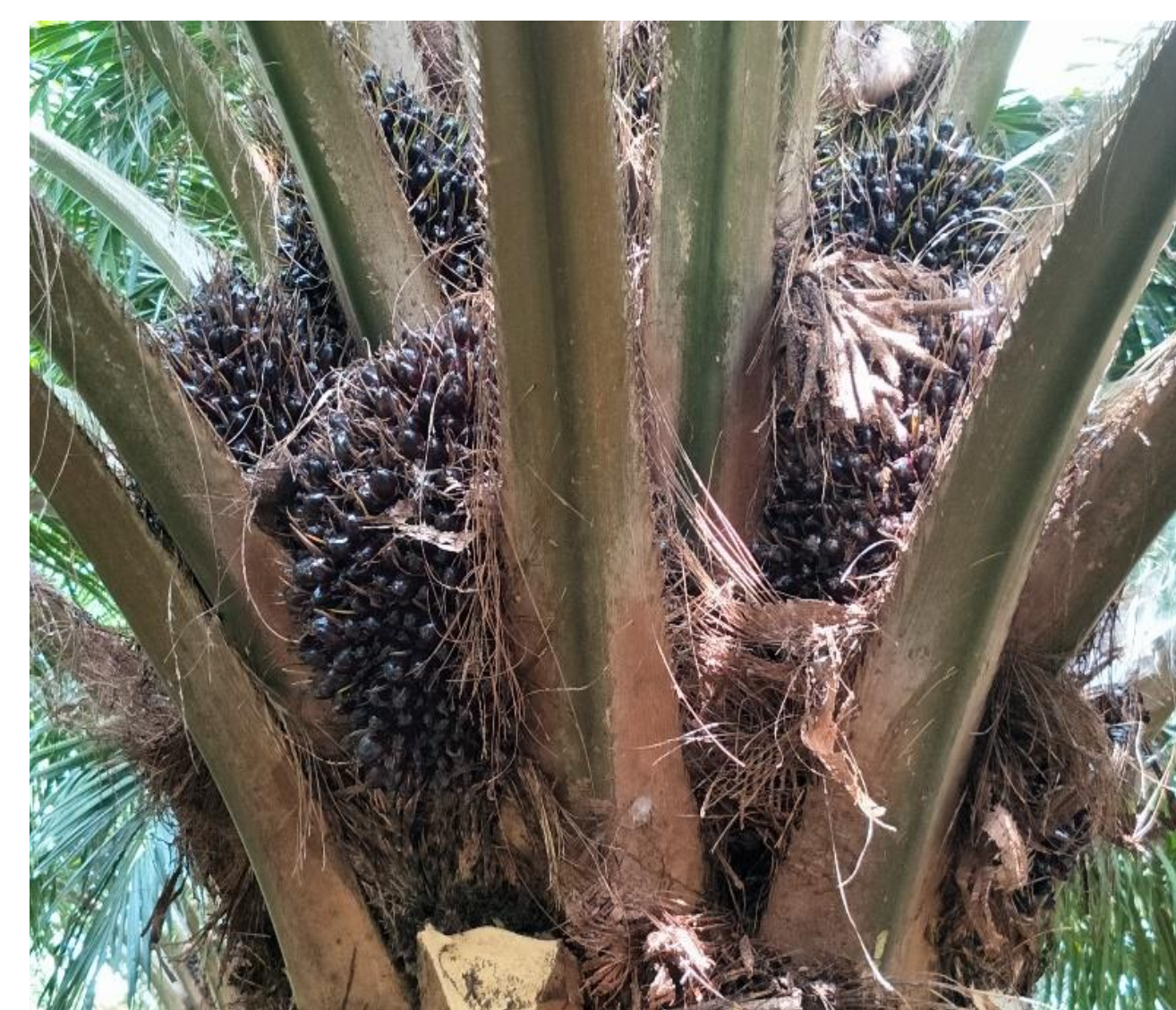
ผลผลิตน้ำมันของพันธุ์ปาล์มน้ำมันมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันมีอิทธิพลทำให้ลักษณะผลผลิตน้ำมันของพันธุ์ปาล์มน้ำมันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละสถานที่ พบว่า โคลนปาล์มน้ำมันพันธุ์ Titan เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำมันเฉลี่ยสูงสุดในทุกสภาพแวดล้อมที่ทำการทดลอง โดยให้ค่าสัมประสิทธิ์รีเกรสชันเท่ากับ 1.40 จึงสามารถแนะนำเป็นพันธุ์ปลูกได้ในอำเภอละแมและอำเภอสวี ได้ โคลนปาล์มน้ำมันพันธุ์ Azteca, Nemo และ Tornado เป็นพันธุ์ที่มีเสถียรภาพโดยเฉลี่ย โดยให้ค่าสัมประสิทธิ์รีเกรสชันเท่ากับ 0.92, 0.93, 0.95 ตามลำดับ

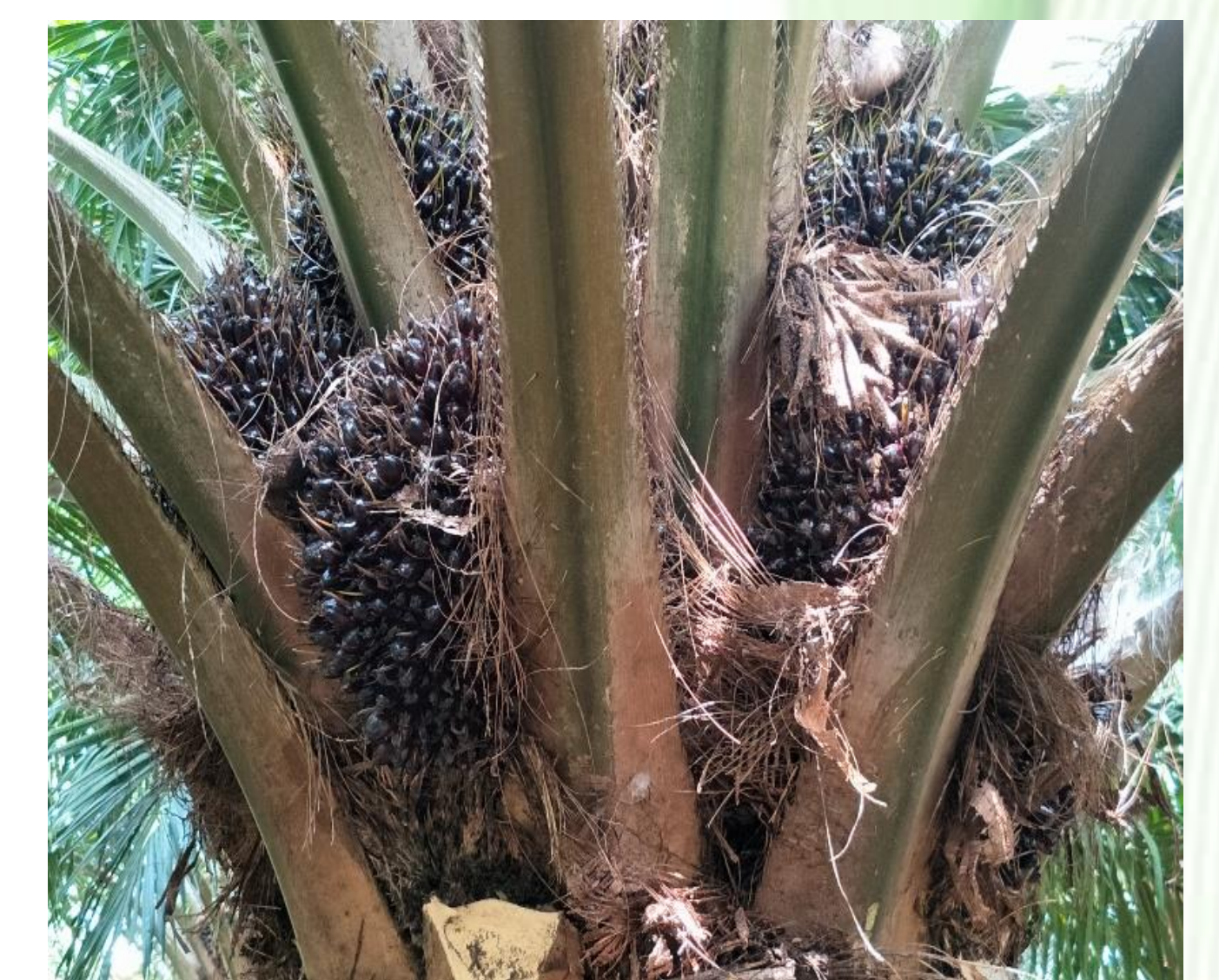
ปาล์มน้ำมันพันธุ์ Titan

ปาล์มน้ำมันพันธุ์ Emerald

ปาล์มน้ำมันพันธุ์ Tornado

ปาล์มน้ำมันพันธุ์ Azteca

ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง (Output)	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง (Outcome)	ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง (Impact)
ต้นแบบพันธุ์น้ำมันพันธุ์ Titan และ Emerald	พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีเสถียรภาพ จำนวน 2 พันธุ์	ปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตสูงสุดให้ผลผลิต 3925 และ 3846 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ผลผลิตดังกล่าวมากกว่าค่าเฉลี่ยของผลผลิตปาล์มน้ำมันในจังหวัดชุมพร ซึ่งให้ผลผลิตที่ 2600 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ซึ่งผลผลิตของปาล์มน้ำมันในโครงการวิจัยมากกว่าค่าเฉลี่ยดังกล่าว 1325 และ 1246 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี หากประเมินเป็นมูลค่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร โดยอ้างอิงราคาจำหน่าย ณ ราคา 7 บาทต่อกิโลกรัมเกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มขึ้น 9275 และ 8722 บาทต่อไร่ต่อปี